

Р е ц е н з и я

от доц. Боряна Георгиева Туманова, доктор
на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен
“доктор”,

Област на висше образование: 1. Педагогика;

Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по...;

Специалност: „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка” - Методика на обучението по физическо възпитание и спорт – лека атлетика

Департамент по спорт, Катедра: „Индивидуални спортове и рекреация“

Автор: Иванка Николова Кърпарова

Тема: „ИЗСЛЕДВАНЕ НА МОДЕЛ ЗА РАЗВИТИЕ ИЗДРЪЖЛИВОСТТА НА СТУДЕНТИТЕ СЪС СРЕДСТВАТА НА ЛЕКОАТЛЕТИЧЕСКОТО БЯГАНЕ”

Научен ръководител: проф. д-р Петър Бонов

Данни за дисертанта

Иванка Кърпарова завършва Националната спортна академия „Васил Левски” в гр. София – специалност „Учител по физическо възпитание” и магистър в същото направление. Тръгнала от практиката на треньор и инструктор на подрастващи лекоатлети и след 10 годишна практика като хоноруван преподавател в университета, мотивирана да израства в научно-изследователско и практическо отношение. тя се утвърждава като преподавател в СУ „Св. Кл.Охридски“.

Притежава необходимата компютърна грамотност, владее писмено и говоримо английски език.

Данни за дисертацията и автореферата

Авторефератът резюмира съдържанието на дисертационния труд, в него са залегнали всички глави от дисертацията и по коректен начин представя основните изследователски резултати. Съдържа изводи, препоръки за спортно-педагогическата практика, представя научните приноси на дисертационния труд и предоставя списък с четири самостоятелни научните публикации по проблематиката на дисертационния труд.

Изборът на темата и разработването на самия дисертационен труд се базира на дългогодишни изследвания в областта на методиката на физическото възпитание и спорта и на личния опит на докторантката, като преподавател в Департамента по спорт в СУ „Св. Кл. Охридски“.

Представената докторска дисертация е разработена върху 176 стандартни компютърни страници. Структурирана е според изискванията за такъв вид научни разработки. Съдържа увод, изложение в четири глави, книгопис, включващ 116 заглавия от които 59 на кирилица, 44 на латиница и 13 интернет линкове, и приложение, съдържащо междинни експериментални резултати, данни от анкетни карти и примерен комплекс от упражнения. На рецензиране подлежат 165 страници, онагледени с 37 фигури и 48 таблици, които демонстрират владенето на високо ниво на съвременни технически средства от автора.

Избраната от докторантката тема е съвременна, значима и в перспектива с приложен аспект. В последно време данните за физическото състояние на учениците и студентите безспорно сочат понижаване ръста на двигателна активност. Тази тенденция обуславя необходимостта от научно обосновани и практически реализирани методики, които да оптимизират процеса на физическа подготвеност при непрофесионално спортуващите млади хора и в частност студентите от висшите училища. Търсенето на корелации между средствата и методите на леката атлетика в частност бягането и развитие на общата издръжливост на студентите от висшите училища с неспортна насоченост е добър атестат както за дисертантката, така и за качествата на рецензирания докторат.

Уводът представя мотивацията на дисертантката. Професионално, компетентно и научно Иванка Кърпарова показва значението на двигателната активност, като средство за физическо, когнитивно и личностно израстване, както и своето желание чрез „бягането за издръжливост“ да се подобри качеството на живот на младите хора.

Глава първа „Литературен обзор“ (64 стр.) включва 11 раздела. В тях е направен задълбочен многоаспектен анализ на информацията от теоретични, научно-приложни и практически публикации на професионално доказани български и чуждестранни автори по проблемите на изследването. Направена е характеристика на спорта-леката атлетика, исторически преглед в световен мащаб, в България и в Софийския университет, както и

статута на спорта във висшите училища. Също така прецизно се разглежда развитието на качеството издръжливост и необходимостта от адекватно протичане на тренировъчния процес. Безспорно най-значимата информация в тази част е обосновка на тренировката за издръжливост чрез лекоатлетическо бягане, като средство за преодоляване на негативните тенденции. Това логично повишава стойността на работата и подпомага определянето на обекта, предмета, целта и задачите на изследването. След преглед на реалното състояние на физическото възпитание във висшите училища става ясно, че съставянето на оптимална тренировъчна програма е възможно само при добро познаване на принципите за енергообезпечаване, свързани с балансирана тренировъчна програма. Използван е научен стил на изложение, който доказва уменията на кандидатката за аналитичност и владение на специализираната терминология. Тази глава завършва с логично формулирана работна хипотеза. Налице е техническа грешка при номерирането на подглавите (на стр.25), номерата в текста не отговарят на номерата в съдържанието.

Втора глава „Цел, задачи и методика на изследването“ представя дизайнът на експерименталното изследване (30 стр.) и има класическа структура. Задачите (основни и допълнителни) са формулирани точно и са адекватни на поставената цел. С прецизност Иванка Кърпарова описва използваните теоретични и педагогически експериментални методики. Сполучливо подбира показателите за изследване на поставения научен проблем. За целите на своето изследване, докторантката използва надеждни математико-статистически методи (SPSS-19 версия) специализирана за изследване в областта на физическото възпитание и спорта, които гарантират висока степен на репрезентативност и достоверност. В тази част се представя организацията на изследването (предмет, обект, субект), както и етапите на провеждане на експерименталното изследване. Първичните данни и количествените резултати са поместени в таблици и илюстрирани в графики, което улеснява експерименталните анализи.

В същата глава подточка 4 се описва необходимостта от създаване на учебно-тренировъчен модел, както за организирани, така и за самостоятелни занимания и се предлага 20 седмична примерна програма. Намирам че текста описващ постановката на проблема в тази подточка е твърде обемен и мястото му е в глава първа. По

концентрираното формулиране на изследвания проблем би дало по-ясна представа за представената програма и би улеснило читателя.

Глава трета включва интерпретацията на получените резултати (50 стр.). Логично и последователно са анализирани резултатите от събраните и обработените данни, снети в реални условия. Изследователският опит на Иванка Кърпарова личи от достоверността и коректността при интерпретиране на обема от данни, както и от прецизно извършената научноизследователска работа. След детайлното категоризиране на обработените данни и интерпретирането им следват закономерни обобщения, които способстват за формулирането на произтичащите от разработката изводи и препоръки обособени в **глава четвърта**.

Научни приноси

Предложен е примерен модел съобразен с възможностите на лицата, за които е предназначен и съобразен с основните принципи на тренировката. Професионално и компетентно Иванка Кърпарова представя съдържанието на тренировъчния модел, в който се застъпват основни принципи, като достъпност, съобразяване с възможностите на обучаваните, индивидуален подход, дозиране на упражненията, постепенност при тяхното усложняване. В този смисъл можем да кажем, че предложеният модел за тренировъчно въздействие е още един, допълнителен аспект, обогатяващ теорията и практиката на науката Педагогика, Методика на преподаване. Търсенето и намирането на корелации между средствата и методите на леката атлетика в частност бягането и развитие на общата издръжливост на студентите от висшите училища ще допринесат за всестранното физическо развитие на занимаващите и значително подобряване на качеството им на живот. В този смисъл цялата разработка на ас. Кърпарова може да се разглежда, като сполучливо намерен способ за цялостно развитие на студентската младеж.

Представената докторантура отговаря на всички условия и изисквания, което ми позволява с убеденост да оценя високо труда на ас. Иванка Кърпарова.

Въз основа на всичко описано тук предлагам на Уважаемото жури да присъди на главен асистент Иванка Кърпарова образователната и научна степен „доктор“ по

професионално направление - 1.3.Педагогика на обучението по (Методика на обучението по физическо възпитание и спорт- лека атлетика)

16.11.2015

Рецензент:

гр.София

Доц. д-р. Б.Туманова